

Kávésok Lapja

XX. évfolyam

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja
Megjelenik kéthetenként

3. szám

Szerkesztőség:

Budapest VIII, József-kt 38. 1/5. Tel: 130—375.

Felelős szerkesztő:

GOSZTONYI JENŐ

Kiadóhivatal:

Budapest, VIII. Röck Szilárd u. 31. Tel: 131—400

Emlékeztető

NE FELEDKEZZÉK MEG, HOGY . . .

1944.

Február 5-ig megfizetendő az 1944. év I. negyedére eső üzletbér első részlete.

Február 5-ig a Szakmai Családpénztárhoz be kell küldeni a „Havi bejelentési jegyzék“-et.

Február 6-ig megfizetendő a vigalmi adóközösségben nem lévő kávéházak vigalmi adója.

Február 10-ig tartoznak az adóközösség tagjai megfizetni február havi forgalmi adóátalányukat.

Február 15-ig kell beadni a balesetbiztosítási járulékkivetés céljára szolgáló vallomásokat.

Megjelent a
Kávésipari Tájékoztató
II. kiadása.

A kávéipari mestervizsga anyaga. Kapható az Ipartestület irodájában.

Minden vendéglátó iparosnak nélkülözhetetlen a
VENDÉGLÁTÓIPARI KORLÁTOZÁSOK
(a vendéglők, kávéházak, kávémérések (espressók),
penziók, kifőzések korszmák üzemi és árkorlátozásai)
Ára: 3.50 P.

A Vendéglátóipari Korlátozások I. pótléka
(az 1942. március 6. óta megjelent újabb rendeletek.)
Ára: 3.— pengő.

A Vendéglátóipari Korlátozások II. pótléka
(tartalmazza az egységes vendéglátóipari árakat
szabályozó 14.000—1943. K. M. sz. rendeletet.)
az időközben kiadott módosításokkal és magyarázatokkal
együtt.

Ára: 4.— pengő.

A Vendéglátóipari Korlátozások és pótlécai összefoglaló a testület irodájában.
Mindhárom füzet együttesen 10.— P.

Február 15-ig benyújtandók a járdafoglalási engedélyek iránti kérvények.

Február 20-ig tartoznak a vigalmi adóközösség tagjai megfizetni február havi átalányukat.

Február 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti- és állami pótdadó.

Február 29-ig be kell nyújtani a kereseti, jövedelmi és vagyonadó vallomásokat.

Feltámadott-e a borraivalókérdés?

A közelmúlt napokban hírlapi cikkek és nyilatkozatok tömege látott napvilágot, amelyek azzal foglalkoztak, hogy a nyilvános vendéglátó üzemekben újra feltámadott a borraivaló, — bár a százalérendszer immár hat éve életben van — és ez ellen tenni kell valamit. Sőt a minisztérium a kereskedelmi és iparkamarák véleményét is megkérdezte, amelyek egyike valóságos drákói rendszabályokat javasolt a borraivalót adó vendég és az azt elfogadó alkalmazott ellen. Szinte komikus, hogy a mostani idők sorsdöntő kérdése közepette annyi tintát és nyomdafestéket pazarolnak egy ilyen — manapság kis jelentőségű — kérdésre!

Szükségesnek látjuk a legközelebről érdekelt munkaadói csoport álláspontját ebben a kérdésben kifejezni, amit különben a budapesti kereskedelmi és iparkamarában megtartott közös ankéton már meg is tettünk.

Hogy van borraivaló a vendéglátó iparokban azt mindenki tudja. A százalékos rendszer elleni érvelésünk során, amikor a borraivaló adásához és elfogadásához erkölcsi kommentárokat fűztünk, megállapítottuk, hogy a százalérendszer nem fogja megszüntetni a borraivaló-adását, legfeljebb annak erkölcsi minősítése nem lesz olyan éies. Tudtuk és tudjuk, hogy a vendéglátó iparban számtalan olyan szolgáltatás és figyelmesség van, amelyet még a százalérendszer egyforma kulcs szerint kijáró részesedése közé beilleszteni nem lehet. Ezt a vendég is elismeri és a százalékon felül honorálja. Kétségtelen, hogy e téren lehetnek és vannak tulkapások, tény az, hogy vannak munkavállalók, akik a borraivalót sokszor tapintatlan módon, valósággal kieroszakolják. Ez olyan abuzus, amelyet azonban nem rendeletekkel és jog-

Putnoki likőr, rum, pálinka, kitűnő minőség

szabályokkal hanem az ügyvitelnek a munkaadó részéről történt fokozottabb ellenőrzésével lehet szabályozni.

Egyáltalában nem vagyunk elragadtatva a borralaló rendszernek a legenyhébb formájától sem — kapcsolatban a százalékrendszerrel — de a mai idöket egyáltalán nem látjuk alkalmasnak arra, hogy új jogszabályokat, tilalmakat, sőt büntetelményeket vezessünk be. Végre a vendéget mégsem lehet megbüntetni azért, mert valahová bemegy és ott jól érezve magát, ez érzésének csengő érben is kifejezést ad. Tény az is, hogy a drágaság mellett a megálmított százalék és fizetés is alig biztosítja a munkavállaló megélhetését, úgy hogy a borralaló-jövedelem is „jól jön”, ha van.

Ez volt a kamarai ankéten megjelent érdekltségek egy-séges álláspontja és ennek eredményeképp alakult ki a felfogás, hogy a mostani helyzetet egyelőre nem kell bolygatni. A kinövészeket és panaszokat pedig rendezzék az ipartestületek a maguk hatáskörében.

Ezzel ezt a kérdést le is zárhatnók, csupán egy dologról kell még szölnünk. A borralalókérdésről elhangzott — főként munkavállalói oldalról — olyan felfogás, hogy a százalékrészesedés az elvégzett munkáért, a munkateljesítményért jár, a borralaló pedig azért, hogy ezt a munkát jól és előzékenyen teljesítik. Ez a felfogás téves és helytelen. A munkát nemcsak, hogy el kell végezni, de igenis jól kell élvezni. A jól teljesített munka a munkakészségnek elengedhetetlen kelléke. Szmiféle munkát nem

Családi sör

0,7 literes és

1½ literes palackokban.

Köbányai Polgári Serfözde
gyártmánya.

NATIONAL

és egyéb ellenörző pénztárgépek,
speciális üzeme - Karbantartás javi-
tas összes kellékek, eladás, vétel,
csere.

MonhaltJános műszerész
mester

Budapest, III.; Lajos-u. 107.

Telefon: 362—761

lehet mechanikusan, unottan, vagy érdek nélkül élvezni. Minden munkát szívesen, szeretettel, ambícióval kell teljesíteni, tekintet nélkül arra, hogy jár-e érte külön jutalom, vagy sem?

A vállalt munka teljesítése tehát nem külön érdem; ehhez hozzátartozik az is, hogy azt jól végezzük el. Ha a vendég ezt látja és elismeri — nagyon jó, de dolgozni és jól dolgozni, mindenre való tekintet nélkül kell. Ez érdeke a munkavállalónak és érdeke az üzemnek, amely a munkalehetőséget megadja és biztosítja!

Elöljárósági ülés

— 1944. január 25. —

Az 1944. év munkája a január 25-én tartott első előljárósági üléssel kezdődött. Az idök jele, hogy a napirenden levő tárgyak javarésze anyagellátási kérdésekkel foglalkozott. Tojáspor, tej, vaj, sajt és huskérdekről volt szó.

Örömmel üdvözölte az előljáróság két hosszú idő óta nélkülözött alelnökét: Szabó Samut és Ottó Dezsöt, akik hosszú betegség után lábadozóféiben vettek részt az ipar munkájában.

Az ülésen résztvettek: Kövessy Géza elnök, Szabó Samu, Ottó Dezsö és Patat Lajos alelnökök, Ábrahám István, Deák Sándor, Gebauer Béla, Jovics Jenő, Manninger Ferenc, Maróthy Gyula, Szmrekovszky Tibor, Tihaméry Kálmán előljárósági tagok és számvizsgálók, dr. Havas Nándor főjegyző, Meggyes István aljegyző, jegyzőkönyvvezető.

Kimentették magukat: dr. Kállay Albert szfv. főjegyző, iparhatósági biztos, Boross Attila, Kass Béla, Mayer Rezső, Paulin Lajos, Székák József, Szmola Hugó, br. Wasmer Gusztáv és Zsigmond László.

Kövessy Géza elnök az ujesztendő első előljárósági ülést megnyitotta; üdvözölte a megjelent előljárósági tagokat és számvizsgálókat, bejelentette a kimentéseket és a jegyzőkönyv hitelesítésére Szmrekovszky Tibor és Tihaméry Kálmán előljárósági tagokat jelölte ki.

Napirend előtt:

Patat Lajos alelnök az évforduló alkalmából a testület nevében köszönetet mond az elnöknek a múlt év folyamán kifejtett nagyszabású és az ipar érdekeit szolgáló munkásságáért. Megállapítja, hogy elnök érdeme a tejkérdés rendezése, a vaj és sajt ellátás és egyéb ellátási kérdések rendezése. Kéri, hogy ma — amikor az ipar fokozottabban van ezekre a kiutalásokra rászorulva — hasonló kitartással képviselje az iparüzök érdekeit.

Elnök az üdvözlést és elismerő szavakat hálással vette tudomásul, bár ezekben az eljárásokban érdemet nem lát, csak kötelességét teljesítette. Természetesnek tartja, hogy mindent, amire képtelen, megtegyen az ipar érdekében.

Az 1943. évi december 16-án tartott előljárósági ülés

Gschwindt-féle

Aqua vitae és egyéb likörkülönlegességek, főzelék és gyümölcskonzervek

érdekeltségeket: Marenich Ottó, Gundel Károly, Németh Aladár, testületünk részéről: Kövessy Géza, Tihaméry Kálmán és vitéz Miklós József előjárósági tagok képviselték.

Az összes érdekeltek egyhangú állásfoglalása abban csúszosodott ki, hogy a kérdés újabb felvetése nem időszerű, bár kétségtelen, hogy vannak kinövések, de ezeket mindenki a maga üzemében rendezze.

Az előjáróság a jelentést helyesléssel vette tudomásul.

A járdafoglalás díját a székesfőváros még a múlt év folyamán az eddigi tételek 4-5-szörösére emelte, úgy hogy ez most jelentős teherterület jelent, annál is inkább, mivel a díjakat a kérvény benyújtásakor egy összegben kell befizetni. Ipartestületünk a díjak részletekben való fizetését kérelmezte, esetleg felajánljuk egy közösségi keretben való fizetését.

Főjegyző ismertette az Adria biztosító intézet ajánlatát, melyben egy nyugdíjpótló csoport létesítését ajánlja fel.

Elnök indítványozza, hogy a most folyó „Buzokölesön” jegyzésre az ipartestület pénztári készletéből 2000 pengőt, azaz kétezer pengőt jegyezzen.

Az előjáróság Patat Lajos alelnök és Tihaméry Kálmán hozzászólása után elnök indítványát egyhangúlag elfogadta.

Tihaméry Kálmán az aktuális kérdésekhez hozzászólva, sajnálattal veszi tudomásul, hogy a Közellátási Hivatal az árkérdéshez nem akar hozzájárulni, holott a múlt év óta minden anyag, üzemeltetés és közteher legalább ötszörösére emelkedett. Kívánatos lenne, hogy az adatokat gyűjtsük össze és terjesszük a közellátási hivatal elé.

Patat Lajos a forgalom csökkenését teszi szóvá, a délutáni közönség teljesen elmaradt.

Elnök közli, hogy a drágulás kérdését állandóan napirenden tartjuk, adatokat gyűjtünk és ha az alkalmas időpont bekövetkezik, a vendéglős ipartestülettel együtt kíván

Sváb - Rusznibogár irtás jótállással

Vállaljuk üzemi helyiségeinek Sváb rusznibogár, egér és patkány elleni karbantartását.

Wonich feregirtó vállalat
Budapest, IV., Királyi Pál-u. 13b.
Tel: 189 585.

Minden időben

Planta!

FRANÇOIS PEZSÓ

Crémant Rose Transylvania sec

eljárni.

Elnök jelenti, hogy a már többször tárgyalt veszélyközösség létesítése tárgyában a vendéglős ipartestülettel együtt, teszen eljár a pénzügyminiszteriumban, ahol közölték a veszélyközösség létesítésének feltételeit. Ennek értelmében el fogunk járni.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berokszította.

Ipari ügyek

Anyagellátási ügyek:

Száritott tojás kiutalása. Ipartestületünk elnökségének kérelmére a Baramfiforgalmi Központ száritott tojást utalt ki, melyet kartársaink között szétosztottunk. Egy kisebb tétel áll még rendelkezésre, amelyet a jelentkezés sorrendjében fogunk az igénylők között kiosztani.

Vajkiutalás. Sajnálatos közöljük, hogy a Tej- és tejtermékforgalmi Központ február hóra csökkentett mennyiségű vajot utalt ki, enél fogva kartársaink is ennyivel kevesebbet kapnak. Elnökségünk mindent elkövet, hogy a lecsökkentett mennyiséget pótlólag megkérjük és szétoszthassuk.

Sajtkiutalás. Utánjárásunk eredményeképp kisebb tétel ementháli és nagyobb tétel trappista sajtot utalt ki a tejforgalmi központ. A testület vezetősége intézkedett, hogy a kiutalt mennyiség a testület címére küldessék meg. A szétosztást a testület utalványai alapján a Kávésok Aruforgalmi Részvénytársasága eszközli.

Anyagkiutalási utalványok érvényessége. Figyelmeztetjük kartársainkat, hogy a részükre kiutalt anyagokat az utalványon feltüntetett határidő alatt okvetlen vegyék át, mert azokat hosszabb időn át nincs módunkban tárolni. A határidő után még rendelkezésre álló árukat a jelentkező

CITROM a darja 3 fillérbe kerül
a 30 éve ismert „AIFLO”
citrompótló tablettá révén

Kozmochemia R. T. Budapest, IV., Molnár uca 35.

Billiárdasztal
kártya- és márványasztalok.

székek, jégszekrények, méret után is teljes berendezések, sőtéspultok stb

Fried, VI, Király-u. 44
Telefon: 224-804.

Dietzl palackborok

kartársaknak fogjuk kiadni. Egyben figyelmeztetjük, hogy az utalványokat őrizzék meg, mert az elveszett utalványok pótlására mód nincsen.

Számolólap bélyegilleték lerovásával kapcsolatban. Figyelmeztetjük a kartársakat, hogy kormányrendelet jelent meg, miszerint február hó 1-től nem szabad okmánybélyeggel a számolólapilletéket leróni, hanem ezen célra a külön kibocsátású illetékbélyeget kell és lehet felhasználni.

Azon iparosok tehát, akik a szobanforgó okmánybélyeg felhasználásával rótták le, gondoskodjanak idejében az új kibocsátású illetékbélyeg beszerzéséről, nehogy a rendeleti tilalom megszegésével vétkesen is büntetésbe essenek.

Gáz- és villanyfogyasztás korlátozása. Ismételtlen figyelmeztetjük kartársainkat, hogy a m. kir. minisztérium 5190—1943. M. E. számú rendeletével szabályozta a nyilvános étkező- és szórakozóhelyiségek világításának fogyasztását.

Villanynál az 1941. július 1-től 1942. július 31-ig leolvasott kilóvattóra képezi a csökkentés alapját.

Gázfogyasztásnál 1942. július 1-től 1943. július 31-ig leolvasott köbméter képezi a csökkentés alapját.

Villanynál a fentemlített időszak fogyasztásához 40 százalék csökkentést kell a folyó fogyasztásban keresztülvinni.

Gáznál a fentemlített időszak fogyasztásához 10 százalék csökkentést kell a folyó fogyasztásnál keresztülvinni.

Miután a rendelet elég komplikált és nehéz volna minden üzemre annak alkalmazását külön-külön megmagyarázni, tehát leghelyesebb, ha az iparosok abban az esetben, ha nincsenek tisztában a tennivalókkal, az elektromos művek illetékes osztályához fordulnak és ott a rájuk vonatkozó előírást maguknak pontosan megmagyaráztatják.

„A vendéglátó-, Penzió-, Cukrász- és Szállóipar Hatósági Árszabályainak Kézikönyve“ címmel most hagyta el a sajtót dr. Obmann József m. kir. közefátási feüigyelő ur szakmunkája. A könyv ezen iparágak kérdéseivel — ezek között természetesen a kávésiparral is foglalkozik s nemcsak a rendeletek teljes szövegét, valamint az ártáblázatokat tartalmazza, hanem minden rendeletszakasznak árkiszámítási példával megvilágított részletes gyakorlati magyarázatát is adja. A könyv egészen a legutóbbi időkig kiadott rendeleteket és elvi döntéseket tartalmazza. A szerző szakavatott tollal, rendkívül alaposan és részletesen tárgyalja az érintett iparágak árkérdéseit s könnyen érthető, világos előadásmódjával a rendeletekben kevésbé járatos iparvüzők számára is biztos utbaigazítást ad azok alkalmazását illetően. Magyarázataira és utbaigazításaira mind az érdekelt iparosok, mind a rendeletek végrehajtásában résztvevő hatóságok minden tekintetben biztosan támaszkodhatnak. — A könyv ára kötve 32 pengő. — Megrendelhető a kiadóhivatnál: Budapest, VII., Miksa-utca 7. — A könyv megszerzését minden kartársunknak melegen ajánljuk.

Imperiál fügekávéné

legjobb kávézesítő.

Kérje mindenütt!

Gyártja: DIKK FIDÉL ÉS TÁRSA Budapest IX.

H I R E K

1943-ban 17.820 iparengedély iránti kérelem érkezett a Budapesti Kamarához.

Az iparengedélyek iránti kérelmezők rohamra a múlt évben kissé alábbhagyott. Ezt igazolja az a tény, hogy a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarához 17.820 nagy és kis-kereskedői iparengedély iránti kérelem érkezett, melyből 9.472-en csak nagykereskedői iparengedélyt kértek. Miután az iparjogosítványok kiadását a kormány rendeletileg a múlt év júliusában megszigorította, ennek következtében az ezen időpont után beadott kérelmek közül csak 24.7 százalékot továbbított a kamara pártoló véleményvel. Tájékoztatásul még csak azt kívánjuk közölni, hogy a szigorításra vonatkozó rendelet kiadása tehát 1943. júliusáig beadott kérelmeknek majdnem 40 százalékát kedvező javaslattal továbbította a kamara. Egyébként ezek a számok és arányok a nagykereskedői iparengedély kérésekre vonatkoznak. Meg kell említenünk azt is, hogy a kézműves iparjogosítvány ügyekben a kamara az esetek 47.5 százalékában döntött a folyamodók javára.

Braziliában

a kávétermést nagy fagykarak veszélyeztetik. A „kávéégetés“ időszaka már a múlté. Brazília az elmúlt 12 évben 76.8 millió zsák kávé tüzelt el, vagy szórt a tengerbe. Ez az egész világ háromévi szükségletének felel meg. A brazilai kávékivitel a háború kitörése óta a szállítóeszközök hiánya miatt visszaesett: 1942-ben 7.3 millió zsák volt a kivitel, ebből 6.22 milliót az USA, 6.6 milliót Európa kapott.

Keresek és kínálok

nagyszámu megbízóim részére Pesten és környékén

ház és telek

ingatlanokat, továbbá az egész ország területén mezőgazdasági és szőlőbirtokokat. NAGY

IRODA, Baross-tér 17. Telefon: 424—373.

Hungária borpince

hordós és palack fajborai kiválóak
iroda: BUDAPEST, V., ZRINYI-u. 7.

Telefon: 181 214

Nem kell husjegy a vegetáriánusoknak.

A magyarországi vegetáriánusok, akik mintegy kétezren vannak, a hatóságokhoz fordultak, hogy husadagjaikat olajra és cukorra cseréeljék át. Kérelmüket azzal indokolják, hogy a husfogyasztó közönségnek a kiutalt zsiradék elegendő, mivel a husadagok is tartalmaznak zsiradékot, azonban az általuk fogyasztott gyümölcsökben és zöldségekben a zsír egyáltalán nincs, úgyhogy a zsírjegyűre kiváltott olajadag számukra nem elegendő.

Nincs megszüntetve a tulmunkadíj fizetésének kötelezettsége.

Az iparügyi miniszter 46.728—1942. Ip. M. sz. rendelkezésével megállapította, hogy nincsen olyan jogszabály, amely a tulmunka díj kötelezettségét megszüntette volna. Eszerint a hatályukban egyébként felfüggesztett munkaidőt szabályozó rendeleteknek, valamint a hatályban lévő legkisebb munkabérek megállapító határozatoknak a meghatározott időn túl végzett munka magasabb díjazására vonatkozó rendelkezéseit ma is alkalmazni kell.

GYOMORBARÁT *likőrkülönlegesség*
Gyártja: **PUTNOKI LIKÖRGYÁR Budapest IX., Ferenc-körut 22.**

FONTOS FIGYELMEZTETÉS!

Saját érdekében kérjük a vendéglős (kávé) kartársakat, hogy valódi GESSLER ALTVATER helyett más gyártmányú Altvatert, sem az öreg Altvater fejjel ellátott Gessler üvegből, sem más üvegből ne adjanak és erre személyzetüket is utasítsák.

A Zwack likörgyár elsőrangú likörjein és Unicumján kívül kitünő minőségű Gin-t, whisky-t és Wodkát is gyárt.

Dr. Burgyán

rum és likörgyár
B u d a p e s t,

V., Thökölly ut 34. Tel.: 225-780 és 227-770

A b r o s z o k,

lepedők, konyharuhák, pohártörők, törülközők, felmosóruhák **nem műrostos**, rendkívül olcsón

Welsz, Paulay Éde u. 58. udvarban jobbra

**Ajándéka legyen meradandó
Börzsönyligeten,
(magyar svájc)**

ujjonnan parcellázott részén, közvetlen a műút mellett, az épülő strand közelében gyönyörű telkek kaphatók 25—40 pengőig négyszögöl árban. A területn közku, a műút mentén villanyvezeték. Téli-nyári sportlehetőségek. Kiszállítás díjtalan.

Parcellázási iroda Baress-tér 17. I. 9. T, 424-372

Csakis
PIATNIK
KÁRTYÁT!

Uj telefon: 426—117.

Berkovits

papíráru gyár kávéházi, éttermi és cukrászati kellékek

B u d a p e s t, VII. Sip utca 4.

Telefon: 223—891.

SIDOL

vegyitermékek gyára R.-T.

B u d a p e s t, XIV. Cserei-u 14.

Telefon: 956-86, 2-958-94

NAGY IGNÁC pincefelszerelési cikkek raktára

BUDAPEST, VII., KÁROLY KÖRUT 9.

Ajánlja gusan felszerelt raktarát, u. m. borszivattyúk, szűrőgépek, palackok, parafadugók, címkék stb.

Telefon: 423 329, 423-363.

Ifj. Grünwald Mór

Ferenc Jozsef rakpart 6.

Telefon 183 439. — Üveg és porcellán

Előfizetési díj:
Ipartestületi tagok részére tagsági díj fejében, előfizetőknek egész évre 30.— pengő.

Felelős kiadó:
MEGGYES ISTVAN

Nyomta: Hoffmann és Társa könyvnyomdája
Budapest, VII., Kazinczy-utca 5.

Kristály ásványos forrásvíz csak Szent Lukács védjeggyel eredeti